

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертаційної роботи**

**РЯБОКОНЯ МИХАЙЛА ВОЛОДИМИРОВИЧА на тему:
«РОЗВИТОК ІНЖИНІРИНГОВИХ ШКІЛ В НАЦІОНАЛЬНІЙ
ІННОВАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ»,**

**поданої до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 051 – «Економіка»**

У результаті опрацювання дисертаційної роботи Рябокonia Михайла Володимировича та наукових публікацій, у яких висвітлені основні її наукові результати, а також за результатами фахового семінару, встановлено наступне.

Актуальність теми дослідження і отриманих результатів дисертації Рябокonia М.В. обумовлена високою залежністю потенціалу економічного зростання національних економік від рівня розвитку науки і техніки, ефективності системи управління інноваціями. В сучасних умовах формування національної інноваційної системи все більшу роль відіграє стимулювання інноваційної активності підприємницької діяльності в науково-технологічній сфері. Інноваційне підприємництво, за своїм змістом, представляє унікальну сферу діяльності, в рамках якої взаємодіють знання з різних областей техніки, та фундаментальних і прикладних наук. Саме через створення альтернативних форм організації та економічних механізмів функціонування, деякі національні економіки демонструють значний підйом підприємницької діяльності.

Питання створення сприятливих умов для інновацій набувають все більшої актуальності в останні десятиліття, і відповідне завдання стало одним з головних у рамках державної інноваційної політики. Крім того, подолати масштабну інерційність у сфері інновацій, характерну для України, можливо тільки відповідною хвилею змін, які забезпечать нову якість умов для інноваційної активності в масштабах національної економіки. В контексті того, що невід'ємними властивостями інновацій є науково-технічна новизна і виробнича придатність особливо актуальними постають питання пошуку нових форм організації науково-технологічного бізнесу: акселерації, інкубації, та інших синтетичних форм. З огляду на процеси формування та розвитку національної інноваційної системи, трансформація підходів щодо організації інжинірингових шкіл, як особливого інституту, що передбачає унікальний формат освіти, охоплює багато галузей наук, технологічних напрямків та галузей економіки, відповідає вимогам ринку праці і визначає освіту і розвиток навичок головним пріоритетом на шляху пізнання, інноваційної творчості та підприємництва.

Теоретичні основи розвитку інжинірингових шкіл в контексті формування в Україні національної інноваційної системи, аналіз досвіду їх створення та методичні напрацювання в сфері дослідження їх діяльності, особливостей функціонування, пріоритетів розвитку розглянуто у працях таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як: Ф.Г. Альтбах, О. Амош, Л. Антонюк, А. Вебер, А. Гальчинський, В. Геєць, С. Датта, Е. Дейако, М. Дженсен, Б. Джонсон, Я. Жаліло, І. Каленюк, С. Квон, О. Коломицева, О. Куклін, Д. Е. Лоренц, Б. Лундвалл, М. Маккелві, К. Мотохаші, Л. Петкова, С. Райхерт, С. Сардак, Д. Сарпонг, Л. Федулова, І. Ханін, С. Хатакенака, А. Хьюз, О. Чмир та ін.

Незважаючи на багатоаспектність і ґрунтовність наукових досліджень даної проблематики, дотепер відсутня цілісна концепція інжинірингових шкіл, які покликані змінити підходи до підготовки фахівців та інкубації інноваційних підприємств, що ґрунтується на практичному досвіді створення таких закладів в Україні. Це актуалізує проблему та проблематику комплексного дослідження процесу розвитку інжинірингових шкіл в національній інноваційній системі, що обумовило вибір теми дисертаційної роботи, її мету, об'єкт і предмет.

Наукова новизна одержаних дисертантом результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є одним з перших у вітчизняній науці комплексним і системним дослідженням процесів створення і розвитку інжинірингових шкіл, практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності їх функціонування у глобальній парадигмі інноваційної моделі економіки.

Дисертація містить нові науково обґрунтовані положення та висновки щодо розвитку інжинірингових шкіл в умовах переходу України до інноваційної моделі економіки.

Наукова новизна одержаних результатів визначається обраною темою та зумовлена теоретичною і практичною значимістю роботи. Дисертація виконана здобувачем особисто, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, що мають істотне значення для спеціальності 051 – «Економіка», та є важливими для економічної науки і практики.

Найсуттєвішими результатами дисертації, що формують наукову новизну, є такі:

вперше:

– розроблено концепцію розвитку інжинірингових шкіл, що представляє собою новітній вид освітньої установи інноваційної інфраструктури країни та, на відміну від існуючих, реалізує автентичну модель навчання у вищій школі з акцентуацією на розробці інновацій (охоплюючи проектування, дослідження, конструювання, виробництво, просування та управління), що дає можливість впровадити проектно-діяльнісну модель навчання та долучити студентів до створення і управління реальними інноваційними проектами; підтримувати інноваційний бізнес та фокусуєчись на генеруванні великих інновацій;

удосконалено:

– наукові підходи до структуризації національних інноваційних систем з оновленням їх змістової сутності через ідентифіковані детермінанти ефективності сучасних національних інноваційних систем (НІС), що поєднують управлінську, інституціональну, науково-освітню, інноваційну, комунікаційну, соціально-психологічну та просторову складові і, на відміну від існуючих, дозволяють обґрунтувати практичне впровадження цілісної екосистеми підтримки стартап-підприємництва та дає можливість прискорити інноваційний розвиток економіки через пріоритет системи освіти;

– методичний підхід до дослідження установ інноваційної інфраструктури на прикладі інжинірингових шкіл, який, на відміну від наявних, передбачає багатокритеріальне оцінювання середовища формування НІС в регіонах України на основі аналізу емпіричних даних; інституціональної, структурної та функціональної оцінок; розрахунку інтегрального індексу стану галузей промисловості, що дозволяє оцінити потенціал формування мережі інжинірингових шкіл та сприяє створенню нових моделей сприятливого інвестиційного клімату для венчурного інвестування

інноваційних проектів на ранніх стадіях;

– класифікацію елементів інноваційної інфраструктури у процесі розроблення якої, на відміну від існуючих, враховано такі критерії класифікації (за функціональними видами підтримки, суб'єктами створення і джерелами фінансування в умовах національного та міждержавного партнерства, цілями і особливостями процесного аспекту реалізації), що дозволяє здійснювати якісну оцінку елементів інноваційної інфраструктури для обґрунтування їх стратегічних цілей;

набули подальшого розвитку:

– наукові підходи до типізації моделей організації інноваційного процесу на прикладі інжинірингових шкіл (ІШ), інкубації бізнесу та венчурного інвестування, в яких, на відміну від існуючих, запропоновано: нову модель організації інноваційного процесу (що розглядає підготовку фахівців, разом з дослідженнями і розробками, як одну з початкових його стадій); нову модель інкубації бізнесу (яка передбачає комплексну підтримку інноваційних проектів); нову модель венчурних інвестицій (яка передбачає вкладення в інноваційні проекти на ранніх стадіях), які забезпечать розвиток інноваційного підприємництва й сприятимуть посиленню переваг інжинірингових шкіл у порівнянні з існуючими інкубаторами бізнесу;

– обґрунтування ключових напрямів розвитку інноваційної інфраструктури на прикладі ІШ, що на відміну від існуючих підходів, включає: по-перше, вибір університетів (на основі проведеної кластеризації і аналізу патентування), у яких у першу чергу доцільно створювати нові ІШ, враховуючи можливість створення вузько- та широкоспеціалізованих Шкіл; по-друге, визначення тих галузей промисловості (відповідно до інтегрального оцінювання стану галузей), у яких першочергово доцільно зосереджувати діяльність ІШ у короткостроковій перспективі, що формує базис для управління розвитком мережі і діяльності ІШ;

– наукові підходи до формування стратегії розвитку інжинірингових шкіл, які, на відміну від існуючих, обґрунтовують стратегічні завдання (підвищення якості підготовки фахівців; нарощування потенціалу та територіальне розширення мережі ІШ; диверсифікація сфери діяльності за технологічними напрямками; створення екосистеми інноваційного підприємництва), та поетапні напрями розвитку (на період 2020 - 2025 рр.) й підвищення ефективності функціонування ІШ з кількісно визначеними параметрами цільових орієнтирів, що дає можливість забезпечити якісно новий рівень управління й організації національної та регіональних інноваційних систем, підвищити технологічний рівень національної економіки;

– заходи забезпечення економічної ефективності мережі інжинірингових шкіл, що, на відміну від існуючих, поєднують заходи та інструменти: підвищення якості освіти, удосконалення механізму управління ресурсами, дослідженнями та розробками, нематеріальними активами; впровадження спеціальних інформаційних систем на рівні мережі ІШ; впровадження нових механізмів інвестування, систем експертизи проектів і управління ризиками що буде сприятиме сталому розвитку їх діяльності у НІС;

– практичні пропозиції щодо створення екосистеми інноваційного підприємництва, які, на відміну від наявних, враховують особливості національної мережі ІШ акцентуючись на: включенні їх в інноваційні кластери; поліпшенні інноваційного середовища міст (на основі концепції ноосферних міст); удосконаленні інформаційних та організаційних механізмів НІС, що дає можливість реалізувати ряд національних проектів (партнерство з нової індустріалізації, мережа технологічних

лабораторій, та ін.).

Наукова новизна одержаних результатів та їх обґрунтованість і достовірність забезпечена використанням методів наукового пізнання, обраних з урахуванням мети дисертаційної роботи. Використання дисертантом принципу єдності теорії і практики, прогнозування розвитку економічних процесів на основі методу наукової абстракції, застосування діалектичного, історико-логічного методів, методу аналізу та синтезу, кількісного та якісного порівнянь, експертних оцінок та прогнозного методу дали змогу всебічно розкрити об'єкт дослідження. Основні положення дисертаційної роботи, його теоретичні та практичні висновки і рекомендації пройшли апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертаційного дослідження Рябоконя М.В. полягає у тому, що вони становлять нові науково обґрунтовані положення й висновки, які у сукупності розв'язують конкретну наукову задачу щодо механізмів й інструментів: підвищенні ефективності інжинірингових шкіл та інших установ інноваційної інфраструктури; сприяння розвитку інноваційного підприємництва на базі університетів, при формуванні державної інноваційної, промислової, освітньої політики, а також для розробки національних і регіональних програм підтримки інноваційної діяльності.

У дисертації автором:

- досліджено сутність і структуру НІС, обґрунтовано роль інноваційної інфраструктури і освіти у НІС;
- розроблено класифікацію елементів сучасної інноваційної інфраструктури;
- запропоновано концепцію ІІІ у контексті розвитку НІС України;
- розроблено методичний підхід до дослідження діяльності ІІІ у НІС;
- обґрунтовано нові підходи до типізації моделей організації інноваційного процесу, інкубації бізнесу та венчурних інвестицій на прикладі ІІІ;
- визначено пріоритети розвитку мережі та діяльності ІІІ в Україні;
- розроблено стратегічні напрями розвитку мережі ІІІ у національну масштабі;
- розроблено заходи забезпечення економічної ефективності мережі ІІІ;
- обґрунтовано практичні пропозиції щодо створення екосистеми інноваційного підприємництва на базі мережі ІІІ.

Нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведеного дослідження Рябоконя Михайла Володимировича підтверджуються відповідними актами апробаційного характеру, що засвідчують їх впровадження у:

- діяльність Департаменту регіонального розвитку Черкаської обласної державної адміністрації (довідка № 432/04-02-13 від 05.02.2020 р.);
- практичну діяльність Черкаської торгово-промислової палати (довідка № 38/01.4-7 від 07.02.2020 р.);
- у наукових дослідженнях Академії наук вищої школи України (довідка № 6 від 18.02.2020 р.);
- поточну діяльність ТОВ «ЕОС Дата аналітікс Україна» (довідка № 12/1-02-16 від 14.02.2020 р.);
- практичну діяльність ТОВ «Файрфлай Аероспейс Україна» (довідка № 02/01-02 від 10.02.2020 р.);

- у навчальний процес кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету при викладанні дисциплін «Глобальна економіка», «Міжнародне інноваційне підприємництво», «Міжнародна економіка» (довідка № 166/01-10.03 від 06.02.2020 р.);

- у науково-дослідний процес Черкаського державного технологічного університету, а саме, за темою: «Економічний розвиток України в контексті глобальних мегатрендів» (№ ДР 0116U002836) (довідка № 168/01-10.03 від 06.02.2020 р.) та за темою «Концептуальні засади глобального партнерства для місцевого сталого розвитку» (№ ДР 0117U000935) (довідка № 167/01-10.03 від 06.02.2020 р.).

Наукові результати, отримані дисертантом, можуть бути методологічною базою для розробки ефективних механізмів створення й розвитку інжинірингових шкіл в контексті формування національної інноваційної системи.

Аналіз кількості наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації, зарахованих за темою дисертації, засвідчив, що результати, викладені у дисертаційній роботі, отримані автором самостійно, та повною мірою відображають основні положення та висновки роботи, доповідались й обговорювались на науково-практичних конференціях. Основні результати роботи опубліковані автором самостійно та у співавторстві у 19 наукових працях, серед яких – 1 колективна монографія, 8 статей – у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз, 3 статті – у міжнародних виданнях включених до міжнародних наукометричних баз (з них 2 статті включені до наукометричної бази Web of Science), 7 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій – 9,88 д.а., з яких особисто здобувачеві належать 8,34 д.а.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Монографії:

1. Рябоконт М.В., Пікалов Ю.В., Approaches in positioning of international institutions of startup acceleration and incubation. Глобальне партнерство для місцевого сталого розвитку: сучасні тренди та кращі практики: монографія / за заг. Ред. Л.О. Петкової. О.Ю. Березіної, Анджеї Еринські. Ченстохова, 2018. с. 141-146. (0,92 д.а.).

Особистий внесок: визначено набір чинників, що впливають на результативність інституцій у сфері акселерації та інкубації стартапів, в ході аналізу яких отримано ієрархічну структуру кластерів.

Статті у наукових фахових виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз:

2. Рябоконт М. В. Роль корпорацій у класичних та сучасних теоріях науково-технологічного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №12. С. 81-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_12_17 (0,76 д.а.)

3. Рябоконт М. В. Систематизація форм науково-технологічного бізнесу. *Економіка та держава*, 2017. №9. С. 87-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2017_9_20 (0,84 д.а.)

4. Рябоконт М. В. Концептуалізація імперативів формування та позиціонування інжинірингових шкіл. *Економічний простір*, 2017. №123. С. 87-97.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_123_10 (0,78 д.а.)

5. Рябоконт М. В. Роль інжинірингових шкіл у функціонуванні науково-технологічного міжнародного бізнесу. *Економіка та держава*. 2018. №1. С. 124-128. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3968&i=24> (0,89 д.а.)

6. Петкова Л. О., Рябоконт М. В. Внутрішні фактори ефективності стартап-акселераторів венчурного підприємництва. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2018. № 49. С. 43-49. (Index Copernicus). (0,79 д.а./0,4 д.а.)

Особистий внесок: розроблено регресійні моделі оцінки ефективності діяльності стартап-акселераторів та сформовано результативні економіко-організаційні моделі їх позиціонування, в яких увага акцентується на формуванні, перш за все, медійної, юридичної та менторської підтримки.

7. Рябоконт М. В. Створення екосистеми підтримки інноваційного підприємництва на базі інжинірингових шкіл. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 51-61. (0,55 д.а.)

8. Рябоконт М. В. Стратегічні аспекти розвитку інжинірингових шкіл в умовах переходу до інноваційної моделі економіки. *Ефективна економіка*. 2019. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7149> (0,65 д.а.)

9. Рябоконт М.В. Концепція інжинірингових шкіл в національній інноваційній системі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2019. №40. С. 44-53. (0,8 д.а.)

Статті у міжнародних наукових виданнях включених до міжнародних наукометричних баз:

10. Ryabokon M., Pikalov Y. Innovative clusters of business accelerators in the sphere of scientific and technological entrepreneurship. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Т. 4. № 5. С. 291-296. (*Web of science*) (0,77 д.а./0,4 д.а.)

Особистий внесок: обґрунтовано вибір показників позиціонування бізнес-акселераторів, які були використані в ході кластерного аналізу та визначено характерні ознаки функціонуючих моделей отриманих кластерів.

11. Ryabokon M., Pikalov Y. Global trends in knowledge management systems of scientific and technical international business. *Scientific Journal of Polonia University*. 2018. Т. 28. №. 3. С. 35-42. (*Index Copernicus*) (0,5 д.а./0,25 д.а.)

Особистий внесок: систематизовано географічну та галузеву структуру ринку програмного забезпечення управління знаннями на підприємстві та визначено вплив процесів управління знаннями на інноваційну діяльність.

12. Petkova L., Ryabokon M., Vdovychenko Y. Modern systems for assessing informalization of countries in the context of global sustainable development. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Т. 5. № 2. С.158-170. (*Web of science*) (0,83 д.а./0,3 д.а.)

Особистий внесок: запропоновано узагальнюючий показник, який дозволяє розглядати інформатизацію глобального економічного розвитку комплексно, а саме – одночасно у динаміці і за групою країн, в результаті чого визначено розподіл країн за рівнем розвитку інформатизації.

Друковані праці наукових конференцій:

13. Рябоконт М. В. Роль корпорацій науково-технологічному розвитку підприємницької діяльності. *Децентралізація влади, проведення реформ в Україні*.

Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад: матеріали I Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Рівне, 19-20 жовтня 2017 р.). Рівне: Волин. обереги, 2017 С. 59-60. (0,1 д.а.)

14. Рябоконт М. В. Еволюція форм науково-технологічного бізнесу. *Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри*: Матеріали V Міжн. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 23 березня 2018 р.). Черкаси: ЧДТУ, 2018. С. 15-17. (0,12 д.а.)

15. Рябоконт М. В. Імперативи позиціонування інжинірингових шкіл. *Стратегії та інновації: актуальні управлінські практики*: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 28 квітня 2018 р.). Кривий ріг: ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2018. С. 544-547. (0,15 д.а.)

16. Рябоконт М. В. Потенціал інжинірингових шкіл як форми науково-технологічного міжнародного бізнесу. *Перспективні напрямки розвитку економіки, обліку, менеджменту та права: теорія і практика*: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 25 червня 2018 р.): у 4 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч. 1. С. 45-46. (0,1 д.а.)

17. Рябоконт М. В. Сучасні форми взаємодії інтеграції науки, освіти і виробництва в ході формування інноваційної інфраструктури економіки України. *Тридцять треті економіко-правові дискусії (економічне спрямування)*: Матеріали Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 27 грудня 2018 р.). Львів. С. 14-17 (0,12 д.а.)

18. Рябоконт М. В. Систематизація підходів до акселерації науково-технологічного підприємництва. *Експериментальні та теоретичні дослідження в сучасних науках*: Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. (м. Суми, 5 серпня 2018 р.). Обухів: Друкарня ФОП Гуляєва В.М., 2018. Т. 2. С. 26-28 (0,11 д.а.)

19. Рябоконт М. В. Концептуальні засади функціонування інжинірингових шкіл в контексті розвитку інноваційної діяльності в Україні. *Aktuelle Themen im Kontext der Entwicklung der modernen Wissenschaften: der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz*, (Dresden, 23 Januar 2019). Dresden: NGO «Europäische Wissenschaftsplattform», 2019. Т. 7. С. 94-95 (0,1 д.а.)

Оцінка мови та стилю дисертації. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів №167 від 06.03.2019 року) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року №40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту. За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Рябоконт М.В. відповідає спеціальності 051 «Економіка. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Рябокonia Михайла Володимировича на тему «Розвиток інжинірингових шкіл в національній інноваційній системі» є самостійним завершеним науковим дослідженням з актуальної проблематики, яке містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних і практичних проблем у сфері трансформації національної інноваційної системи в контексті розвитку інжинірингових шкіл у відповідності з дією глобальних економічних трендів. В дисертації представлено нові науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати, що мають важливе значення для спеціальності 051 – «Економіка» та є підґрунтям для розроблення ефективних механізмів розвитку інжинірингових шкіл в умовах переходу України до інноваційної моделі економіки. Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повною мірою обґрунтованими та отримали належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення усі теоретичні положення дисертаційної роботи. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

Зміст, структура й обсяг дисертаційної роботи у цілому відповідають нормативним вимогам, встановленим Постановою Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження наукового ступеня доктора філософії» від 06.03.2019 р. №167 (п. 10), що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – «Економіка».

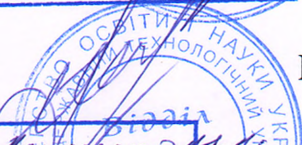
Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їх наукове і практичне значення, фаховий семінар кафедри економічної кібернетики та маркетингу рекомендує дисертацію Рябокonia Михайла Володимировича на тему: «Розвиток інжинірингових шкіл в національній інноваційній системі» до захисту у спеціалізованій Вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.

Рецензенти:

Професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету, доктор економічних наук, доцент

Доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету, кандидат економічних наук

А.С. Павловська
Підпис засвідчую
Відділ кадрів

М.М. Лещенко
Підпис засвідчую
Відділ кадрів